

SLUITENDE KETEN
in de overstap van vo naar mbo
in de regio Arnhem

2010

SLUITENDE KETEN

in de overstap van vo naar mbo

in de regio Arnhem

2010

Een samenwerkingsproject van
de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie VSV regio Arnhem &
de samenwerkende partners Lerende Regio Arnhem

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Projectopzet	4
1.1. Doelen van dit project	4
1.2. Betrokken onderwijsinstellingen	4
1.3. Regiegroep en projectgroep Sluitende Keten	5
1.4. Ambassadeursteam en contactpersonen	5
1.5. Werkwijze contactpersonen VO en ambassadeurs	6
1.6. Resultaatafspraken overstap 2010	7
2. De overstap in beeld	8
2.1. Totaal aantal aangemelde jongeren	8
2.2. Gekozen vervolgstappen	10
2.3. Interventies	14
2.4. De vervolgstap naar categorieën	17
2.5. Conclusie	19
3. Evaluatie	20
4. Verbeterpunten en aanbevelingen	24

Inleiding

De overstap van het voortgezet onderwijs naar het middelbaar beroepsonderwijs vormt om meerdere redenen een risicomoment in de schoolloopbaan van jongeren:

- Een aantal jongeren heeft ondanks alle inspanningen van het voortgezet onderwijs nog steeds geen goed opleidings- en/of beroepsbeeld. Zij kiezen op verkeerde gronden of op aangeven van ouders en/of peergroup. Het risico is groot dat zij in het eerste leerjaar van de vervolgopleiding uitvallen en daarmee het onderwijs voortijdig verlaten.
- Het aantal leerlingen dat zich (te) laat aanmeldt bij het mbo groeit. Van de zomeropenstellingen van Rijn IJssel en ROC A12 wordt ieder jaar volop gebruik gemaakt. Een late aanmelding blijkt risicovoller te zijn dan een tijdige en verhoogt daarmee de kans op voortijdig schoolverlaten.
- Een andere groep leerlingen meldt zich aan voor een traject werken en leren maar is niet in staat tijdig een leerwerkplek te vinden. Dit kan ertoe leiden dat een jongere uiteindelijk niet ingeschreven wordt of blijft en voortijdig schoolverlater wordt.
- Een aantal leerlingen blijkt helemaal niet te starten op een vervolgopleiding en verdwijnt ongezien en onbedoeld uit het onderwijs.

Al met al kan de overstap naar het mbo grillig verlopen en leiden tot een verhoogd aantal voortijdig schoolverlaters. Een aantal van deze voortijdig schoolverlaters betreft vervolgens de arbeidsmarkt zonder startkwalificatie met alle risico's van dien. Onder deze groep bevinden zich ook kwalificatieplichtige jongeren. Om al deze redenen hebben het RMC regio Arnhem en de Lerende Regio Arnhem in 2005 het project Sluitende Keten in de overstap van vo naar mbo, voortaan aangeduid als het project Sluitende Keten, in het leven geroepen. Deze rapportage betreft het zesde projectjaar, 2010. Ter wille van de leesbaarheid is de hii-vorm in dit projectverslag gebruikt.

1. Projectopzet

1.1. Doelen van dit project

De volgende doelen zijn gesteld:

1. Het beperken van voortijdig schooluitval: voorkomen dat jongeren ongezien en onbedoeld uit het onderwijs verdwijnen.
2. Het ondersteunen van de overstappers die een steuntje in de rug nodig hebben.

Om deze doelen te realiseren worden de bij het project aangemelde leerlingen geregistreerd en gemonitord. Jaarlijks maakt de projectgroep een projectverslag waarin de overstap in beeld wordt gebracht.

Dit project draagt verder bij aan het versterken van de beroepskolom vmbo-mbo-hbo.

1.2. Betrokken onderwijsinstellingen

In het projectjaar 2010 hebben alle scholen behorende tot de RMC-regio Arnhem zich aangesloten bij dit project.

Van de volgende scholen zijn geen gegevens ontvangen:

- Praktijkschool Probus (voorheen Vijverberg)
- Leerpark Presikhaaf praktijkschool,
- Candea College Saturnus 1¹
- Scholengemeenschap Mariëndael.

De leerlingen van Liemers College Didam en Zevenaar zijn gecontroleerd door Profijt.

Deelnemende scholen voor voortgezet onderwijs

Quadraam-scholen

Montessori College Arnhem
't Venster
Maarten van Rossem
Olympus College
Het Westeraam
Lorentz Lyceum
Wethouder Bronkhorstschool
Candea College, Saturnus 1
Candea College, Saturnus 3
Symbion
Praktijkschool Probus

A12 (Arentheem)-scholen

Arentheem College Leerpark Presikhaaf vmbo
Arentheem College Leerpark Presikhaaf praktijkschool
Arentheem College Middachtensingel
Arentheem College Titus Brandsma

¹ Door persoonlijke omstandigheden van de VO-contactpersoon kon de locatie Saturnus 1 van het Candea College geen gegevens van de overstap aanleveren. We zijn daar tijdig van op de hoogte gebracht.

Scholencombinatie de Radar

De Radar Arnhem
De Radar Oosterbeek

Scholengroep Over- en Midden Betuwe

Over Betuwe College locatie Bemmelen
Over Betuwe College locatie Elst
Over Betuwe College locatie Huissen
Hendrik Pierson College

Overige VO-scholen

Scholengemeenschap Mariëndael
Groenhorst College vmbo
Het Rhedens
Dorenweerd College

Scholen voor middelbaar beroepsonderwijs

Rijn IJssel
ROC A12
Groenhorst College
Helicon Opleidingen

1.3. Regiegroep en projectgroep Sluitende Keten

De regiegroep wordt gevormd door de programmamanager Lerende Regio Arnhem Joep Staps en de RMC-coördinator regio Arnhem Ton van den Hoven. De regiegroep treedt op als opdrachtgever namens de Lerende Regio Arnhem en de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie van de regio Arnhem. De projectgroep heeft tot taak een projectplan op te stellen, het project uit te voeren en te rapporteren aan de regiegroep.

De projectgroep bestaat uit:

- Christa Gertsen, ambassadeur vanuit Rijn IJssel
- Marc Gardien, ambassadeur vanuit ROC A12
- Romy de Rijk, ambassadeur vanuit Team VSV
- Kees van Breukelen, projectleider

1.4. Ambassadeursteam en contactpersonen

Vanuit Rijn IJssel en ROC A12 zijn er twee ambassadeurs benoemd, respectievelijk Christa Gertsen en Marc Gardien. Romy de Rijk is de derde ambassadeur vanuit Team VSV. Zij is tevens beheerder van de database van het project.

Iedere school voor voortgezet onderwijs heeft voor dit project een contactpersoon aangewezen. Deze worden hierna aangeduid als “contactpersonen VO”.

1.5. Werkwijze contactpersonen VO en ambassadeurs voor de overstap in 2010

Er is een projectplan voor de jaren 2010-2011 geschreven volgens de Cadence methodiek. Conform dit projectplan is de volgende werkwijze gehanteerd:

1. Op 15 april 2010 is de startbijeenkomst gehouden. Onderwerpen:
 - De plaats van het project Sluitende Keten als een van de projecten om voortijdig schooluitval te voorkomen.
 - De wijze van aanleveren van leerlinggegevens, tijdpad en afspraken.
 - De rapportage van de overstap van de leerlingen op schoolniveau in het projectjaar 2009

2. Het aanleveren van de leerlinggegevens door de VO-contactpersoon in een vast excelformat; informatie over de leerlingen die dat schooljaar de school verlaten. Het gaat om de volgende gegevens:
 - naam
 - adres
 - woonplaats
 - woongemeente
 - geboortedatum
 - telefoonnummer en eventueel mobiele nummer
 - emailadres
 - burgerservicenummer
 - man/vrouw
 - naam VO-school
 - naam contactpersoon VO-school
 - type onderwijs VO
 - sector
 - eventueel lwoo-indicatie
 - keuze vervolgstap
 - naam onderwijsinstelling waar de leerling naartoe gaat indien van toepassing
 - naam opleiding waar de leerling naartoe gaat indien van toepassing
 - al dan niet risicovolle overstapper

3. De bij Team VSV aangeleverde excelformats zijn vervolgens ingelezen in de database van de Sluitende Keten. In de periode daarna hebben de VO-contactpersonen mutaties kunnen doorgeven aan de ambassadeur.

4. Voor en na de zomervakantie hebben de ambassadeurs gecheckt of de leerlingen daadwerkelijk de opgegeven overstap hebben gemaakt. Daarbij is de volgende taakverdeling afgesproken
 - De ambassadeurs van Rijn IJssel en ROC A12 hebben onderling alle participerende VO-scholen verdeeld en zijn integraal verantwoordelijk voor hun 'eigen' VO-scholen, d.w.z. zij zorgen ervoor dat de overstap van elke leerling van de aan hen toegewezen scholen is gecontroleerd. Deze afspraken zijn schriftelijk vastgelegd.
 - Leerlingen met wie geen contact mogelijk blijkt te zijn of die niet op een school zijn gestart, worden gemeld bij Team VSV. Hiervoor is een intern protocol afgesproken. De ROC-ambassadeurs zorgen ervoor dat jongeren die zij niet geplaatst krijgen, om welke reden dan ook, altijd gemeld worden bij Team VSV.

- Team VSV neemt vervolgens deze jongeren op in de RMC-database INFRA en benadert / begeleidt hen volgens de werkprocedures van Team VSV. Daar waar het leerplichtige of kwalificatieplichtige voortijdig schoolverlaters betreft, wordt de betreffende leerplichtambtenaar direct geïnformeerd door Team VSV en vindt afstemming plaats. Bij deze jongeren ligt de formele eindverantwoordelijkheid bij leerplicht. Team VSV monitort.

De drie ambassadeurs zijn gezamenlijk verantwoordelijk om voortdurend scherp in beeld te hebben of de door de scholen voor voortgezet onderwijs gemelde leerlingen daadwerkelijk op de plaats van bestemming zijn aangekomen. Waar nodig worden problemen opgelost. Omdat leerlingen zich soms bij meerdere mbo-scholen aanmelden of uiteindelijk op een andere mbo-instelling terechtkomen dan oorspronkelijk het plan was, is regelmatig overleg tussen de ambassadeurs noodzakelijk.

Om zicht te krijgen op de ondersteuning door de ambassadeurs, zowel op de aard als de omvang, hebben de ambassadeurs hun interventies in de database van de Sluitende Keten vastgelegd.

1.6 Resultaatafspraken overstap 2010

1. Registreren van alle overstappers vmbo, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs eind leerjaar 4 (of het laatste jaar van de opleiding) met hun vervolgopleiding.
2. Aanbrengen of laten aanbrengen van verbeteringen in zowel het gebruikte excelformaat als de database, waardoor de controle en de rapportage verbeterd worden.
3. Stimuleren dat er sprake is van een 100% bezetting van de LRA-scholen behorende tot de RMC-regio.
4. Controleren van alle aangemelde leerlingen door de ambassadeurs in de periode juli-november van het rapportagejaar.
5. Begeleiden en extra monitoren van risicovolle overstappers.
6. Melden van leerlingen die niet voldoen aan de leer- of kwalificatieplicht bij leerplichtzaken.
7. In kaart brengen van de ondernomen interventies door de ambassadeurs.
8. Rapporteren aan de regiegroep in december 2010.

Aanvullend hierop staan in het projectplan 2010 de volgende deliverables genoemd:

9. Een overzicht van alle deelnemende scholen met namen van contactpersonen VO en namen schoolleiders.
10. Een instructie betreffende de controle van de overstap voor administratieve medewerkers aan het project.
11. Een instructie betreffende de controle van de overstap voor de bij het project betrokken ambassadeurs.
12. Een lijst van contactpersonen van andere mbo's die grote groepen leerlinggegevens voor het project controleren.
13. Een instructie voor de contactpersonen mbo ten dienste van de controle van leerlinggegevens.
14. Een ingevulde database aan het eind van het project, waaruit blijkt dat controle heeft plaatsgevonden.

2. De overstap in beeld

Voor de weergave van de resultaten is dezelfde structuur als die van de afgelopen jaren gehanteerd. Bij meerdere tabellen zijn de gegevens van 2009 en 2010 naast elkaar gezet. Bij vergelijking van de gegevens tussen de projectjaren moet rekening worden gehouden met verschillen als gevolg van al dan niet deelname van scholen.

2.1. Totaal aantal aangemelde jongeren

In totaal zijn er 1959 jongeren door de contactpersonen van de deelnemende scholen voor voortgezet onderwijs gemeld. Evenals in 2009 zijn de leerlingen van het Liemers College aangemeld en gecontroleerd door Profijt.

Enkele scholen hebben andere namen gekregen. Zo heet Praktijkschool Vijverberg nu Probus, zijn onder de naam Leerpark Presikhaaf vmbo de voormalige scholen vmbo IJssellaan en vmbo+ Baken Warnsborn samengegaan en heet Praktijkschool Aretheem nu Leerpark Presikhaaf praktijkschool.

Wegens het afronden van de procenten op tienden van het totaal, zal het totaal bij optelling niet altijd nauwkeurig het vermelde getal weergeven.

School voor voortgezet onderwijs	Aantal 2009	% van totaal	Aantal 2010	% van totaal
Quadraam-scholen totaal	970	45,7	763	38,9
Montessori College Arnhem	57	2,7	47	2,4
't Venster	186	8,8	188	9,6
Maarten van Rossem	129	6,1	108	5,5
Olympus College	81	3,8	73	3,7
Het Westeraam	154	7,3	148	7,6
Lorentz Lyceum	59	2,8	52	2,7
Probus	0	0	0	0,0
Wethouder Bronkhorstschool	15	0,7	26	1,3
Candea College, Saturnus 1	163	7,7	0	0,0
Candea College, Saturnus 3	99	4,7	91	4,6
Symbion	27	1,3	30	1,5
A12 (Arentheem-scholen) totaal	321	15,1	283	14,4
Arentheem College Middachtensingel	59	2,8	76	3,9
Arentheem College Titus Brandsma	106	5,0	92	4,7
Leerpark Presikhaaf pro	28	1,3	0	0,0
Leerpark Presikhaaf vmbo	128	6,1	115	5,9
Scholencombinatie de Radar	97	4,6	139	7,1
De Radar Arnhem	70	3,3	75	3,8
De Radar Oosterbeek	27	1,3	64	3,3
Scholengroep Over- en Midden Betuwe	419	19,7	485	24,8
Over Betuwe College Huissen	131	6,2	185	9,4
Over Betuwe College Elst	63	3,0	46	2,3
Over Betuwe College Bemmelen	102	4,8	98	5,0
Hendrik Pierson College	123	5,8	156	8,0
Overige VO-scholen	315	14,8	289	14,8
Scholengemeenschap Mariëndael	37	1,7	0	0,0
Groenhorst College vmbo	75	3,5	86	4,4
Dorenweerd College	39	1,8	43	2,2
Het Rhedens	164	7,7	160	8,2
Totaal aantal aangemelde leerlingen	2122	100,0	1959	100,0

Man/vrouw

	2009	%	2010	%
Man	1154	54,4	1045	53,3
Vrouw	968	45,6	914	46,7
Totaal	2122	100,0	1959	100,0

Het aantal mannelijke jongeren is dit jaar evenals het voorgaande projectjaar groter.

Woongemeente

Van de 1959 jongeren wonen er 1764 in de RMC-regio Arnhem oftewel 90,0% Dat was vorig jaar 88,7%.

Woongemeente in alfabetische volgorde	Aantal 2009	%	Aantal 2010	%
Arnhem	757	35,7	762	38,9
Duiven	185	8,7	89	4,5
Lingewaard	233	11,0	262	13,4
Overbetuwe	255	11,9	251	12,8
Renkum	84	4,0	93	4,7
Rheden	204	9,5	200	10,2
Rijnwaarden	12	0,6	6	0,3
Rozendaal	5	0,2	2	0,1
Westervoort	120	5,7	60	3,1
Zevenaar	42	2,0	39	2,0
<i>Overige gemeenten</i>	<i>225</i>	<i>10,6</i>	<i>195</i>	<i>10,0</i>
totaal	2122	100,0	1959	100,0

Hieronder een overzicht van gemeenten behorende tot "Overige gemeenten" uit bovenstaande tabel met meer dan 15 jongeren. Het percentage is berekend vanuit het totaal aantal jongeren.

Woongemeente in alfabetische volgorde	Aantal 2009	%	Aantal 2010	%
Brummen	28	1,3	24	1,2
Doesburg	52	2,5	51	2,6
Ede	22	1,1	8	0,4
Montferland	23	1,1	24	1,2
Neder-Betuwe	29	1,4	40	2,0
Andere gemeenten	73	3,4	48	2,5
subtotaal	227	10,6	195	10,0

Startkwalificatieplichtig

Leerlingen behoren te voldoen aan de kwalificatieplicht. Dit betekent dat zij tot hun 18^e verjaardag verplicht zijn een opleiding te volgen tenzij ze voor die tijd de startkwalificatie hebben behaald. In het totale bestand van 1959 leerlingen betreft dit op 1 september 2010 1759 kwalificatieplichtige leerlingen en 200 die niet meer kwalificatieplichtig waren. 73 van de 200 niet-kwalificatieplichtige leerlingen zijn leerlingen van het praktijkonderwijs. Zij zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Als we deze groep buiten beschouwing laten, gaat het om nog 127 leerlingen (6,4% van het totaal).

2.2. Gekozen vervolgstap

De gekozen vervolgstap is in onderstaande tabel weergegeven. In het projectjaar 2010 is de vervolgstap "geen werk/geen opleiding" ondergebracht bij de rubriek "anders".

Gekozen vervolgstap	Aantal 2009	%	Aantal 2010	%
Opleiding ROC/AOC	1701	80,2	1619	82,6
Opleiding VO	308	14,5	217	11,1
Werk/werkzoekend	51	2,4	45	2,3
Anders	48	2,3	77	4,0
Onbekend	10	0,5	1	0,1
Geen werk/geen opleiding	4	0,2		
Totaal	2122	100,0	1959	100,0

De gekozen vervolgstap toont grote overeenkomsten met die van 2009, zij het dat het percentage leerlingen dat kiest voor de opleiding VO afgenomen is en nu weer gelijk is aan het projectjaar 2008. Het percentage leerlingen dat geen scholing volgt op een ROC/AOC of VO-school ligt rond de 6% en is licht stijgend t.o.v. 2009.

Uit analyse van de vervolgstap "anders" blijkt dat van deze 6% (123 leerlingen) een deel op een andere wijze scholing (15 leerlingen) volgt. Wellicht geldt dit ook voor een deel van de verhuisde en geëmigreerde leerlingen (11 leerlingen).

Op elke vervolgstap wordt hierna afzonderlijk ingezoomd.

Opleiding ROC-AOC²

Van de in totaal 1959 aangemelde leerlingen hebben er 1619 een keuze gemaakt voor een BVE instelling, 217 leerlingen zijn alsnog op de oorspronkelijke VO-school gebleven of hebben gekozen voor een andere VO-school.

Onderwijsinstelling vervolgopleiding BVE	Aantal	%
AOC Doetinchem	8	0,5
Aventus Apeldoorn	35	2,2
Aventus Deventer	3	0,2
Aventus Zutphen	16	1,0
Graafschap College	66	4,1
Groenhorst College Barneveld	9	0,6
Groenhorst College Ede	3	0,2
Groenhorst College Velp	30	1,9
Helicon Nijmegen	18	1,1
Helicon Velp	41	2,5
MBO anders	40	2,5
Rijn IJssel	905	55,9
Rivor	19	1,2
ROC A12	301	18,6
ROC Nijmegen	125	7,7
Totaal BVE	1619	100,0

Opgemerkt moet worden dat voorgaande tabel geen beeld geeft van de totale instroom bij ROC's en AOC's. Zij betrekken immers ook leerlingen van VO-scholen die niet aan de Sluitende Keten deelnemen.

² De projectgroep heeft ervoor gekozen om bij dit overzicht geen vergelijking te maken met voorgaande jaren. Dit om te voorkomen dat er verkeerde conclusies worden getrokken.

Vervolgopleidingen binnen de BVE-sector

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de verdeling over de sectoren voor wat betreft enkele BVE-instellingen met de grootste instroom, namelijk Rijn IJssel, ROC A12 en Graafschap College.

Rijn IJssel	Aantal	%
Administratie	69	7,6
CIOS	61	6,7
Educatie VAVO	13	1,4
Handel	96	10,6
Horeca, Toerisme en Voeding	95	10,5
ICT	31	3,4
Kunst, Cultuur, Media en Design	57	6,3
Laboratorium en Research	14	1,5
Orde en Veiligheid	43	4,8
Pasvorm/Zevensprong	26	2,9
Techniek	133	14,7
Uiterlijke verzorging	64	7,1
Welzijn	92	10,2
Zorg	111	12,3
Totaal Rijn IJssel	905	100,0

ROC A12	Aantal	%
Communicatie, informatie en media	35	11,7
Hospitality en recreatie	69	23,0
Techniek en technologie	47	15,7
Zakelijke dienstverlening en ondernemerschap	77	25,7
Zorg en maatschappelijke dienstverlening	72	24,0
Totaal ROC A12	300	100,0

Graafschap College	Aantal	%
Economie en dienstverlening	25	37,9
Techniek en informatica	14	21,2
Zorg en welzijn	24	36,4
Educatie en Scholing	3	4,5
Totaal Graafschap College	66	100,0

Opleiding VO

Onderwijsinstelling vervolgopleiding Voortgezet Onderwijs	Aantal	%
Arentheem College Leerpark Presikhaaf pro	2	0,9
Arentheem College Leerpark Presikhaaf vmbo	6	2,8
Arentheem College Middachtensingel	4	1,8
Arentheem College Titus Brandsma	2	0,9
Arentheem College Thomas a Kempis	7	3,2
Beekdallyceum	4	1,8
Candea College Saturnus 1	0	0,0
Candea College Saturnus 3	2	0,9
Dorenweerd College	6	2,8
Groenhorst College	5	2,3
't Venster	6	2,8
Hendrik Pierson College	16	7,4
Lorentz Lyceum	12	5,5
Maarten van Rossem	5	2,3

Onderwijsinstelling vervolgopleiding Voortgezet Onderwijs	Aantal	%
Mariëndael	0	0,0
Montessori College Arnhem	10	4,6
OBC Bemmelen	19	8,8
OBC Elst	8	3,7
OBC Huissen	1	0,5
Olympus College	30	13,8
Probus	1	0,5
De Radar Arnhem	9	4,1
De Radar Oosterbeek	4	1,8
Het Rhedens	16	7,4
Symbion	4	1,8
VO anders	26	12,0
Westeraam	12	5,5
Totaal VO	217	100,0

Werk/werkzoekend

Van 45 leerlingen is geconstateerd dat ze werken of werkzoekend zijn. Van deze 45 leerlingen komen 25 leerlingen van het praktijkonderwijs: praktijkschool Radar Oosterbeek en Symbion. De praktijkschool leidt op tot een arbeidsplaats en het werken of zoeken naar werk is een logisch vervolg op deze opleiding.

School van herkomst	Aantal 2009	Aantal 2010
Arentheem College Middachtensingel	0	1
Arentheem College Leerpark Presikhaaf vmbo	1	0
Arentheem College Leerpark Presikhaaf pro	7	0
Candea College Saturnus 1	1	0
Candea College Saturnus 3	1	0
De Radar Arnhem	2	9
De Radar Oosterbeek	17	18
Doorenweerd College	0	1
Hendrik Pierson College	0	1
't Venster	1	2
Maarten van Rossem	3	1
Mariendael	3	0
Olympus College	1	0
OBC Huissen	0	3
Rhedens	2	0
Symbion	11	7
Westeraam	0	2
Wethouder Bronkhorst	1	0
Totaal werk of werkzoekend	51	45

Onbekend

De groep "onbekend" bestaat uit leerlingen die niet zijn bereikt door de ambassadeurs: hun telefoonnummers waren niet correct of onbekend, ze hebben niet gereageerd op brieven noch op voicemail als de telefoonnummers wel bekend waren, noch zijn zij, indien woonachtig in de regio Arnhem, thuis aangetroffen bij een huisbezoek door Team VSV. In 2010 bestaat deze groep uit 1 leerling. Deze leerling is aangemeld bij Leerplichtzaken, maar het resultaat is nog onbekend.

Anders

Onder “anders” vallen 77 leerlingen die een vervolgstap hebben gemaakt die niet onder de eerdere genoemde categorieën valt. Ze zijn bijvoorbeeld verhuisd naar het buitenland, zijn ernstig ziek, krijgen hulpverlening, zijn in militaire dienst gegaan etc.

Reden anders	Aantal < 18 jaar	Aantal >18 jaar	
Met scholing			
Project Scoren door Scholing van Vitesse	6		
Particuliere opleidingen	6	2	
In begeleiding			
Leerplichtambtenaar	7		
Cursistenservice RIJC	1		
Jeugdreclassering	1		
Vrijstelling leerplicht	2		
Team VSV	3		
Activiteitencentrum, behandelinstituut, dagbesteding	6	20	
Ander RMC	2		
UWV/Mee	1		
WSW		3	
Wajong		2	
Verhuisd naar elders			
Geëmigreerd	4		
Naar andere regio in Nederland	6	1	
Overigen			
Gesloten inrichting	1		
Zwangerschap/moeder geworden		2	
Zorgtaken		1	
Totaal	43	34	77

Opvallend is het aantal leerlingen in de categorie “Activiteitencentrum, behandelinstituut, dagbesteding”. Het betreft 26 van de 77 leerlingen (34%), waaronder veel leerlingen van 18 jaar en ouder.

In de groep “anders” zijn leerlingen die ook enige vorm van scholing volgen, anders dan ROC/AOC en VO. Het zijn leerlingen in de groep “met scholing” (15 leerlingen = 19%) en wellicht ook in de groep “verhuisd naar elders” (11 leerlingen = 14%).

2.3. Interventies

“Daar waar mogelijk en gewenst ondersteunen van de overstappers die een steuntje in de rug nodig hebben”, staat genoemd als een van de doelen van het project.

In de database hebben de ambassadeurs van Rijn IJssel, ROC A12 en Team VSV de interventies aangegeven.

Aard van de interventies	Aantal	%
Aangemeld bij leerplicht	45	4,3
Aangemeld bij Team VSV	70	6,7
Brief verstuurd	58	5,6
Email verstuurd	70	6,7
Gesprek met de decaan	172	16,6
Gesprek met de leerling	6	0,6
Gesprek met de ouders	4	0,4
Telefonisch gesprek	614	59,1
Totaal	1039	100,0

In de meeste gevallen bestaan de eerste interventies uit telefonisch contact zoeken met de leerling. Als dit niet lukt, wordt een andere interventie ingezet. Daarbij is de decaan van de school (veelal de VO-contactpersoon) ook een belangrijke partner in het controleren en begeleiden van de overstap.

De bereikbaarheid van leerlingen en ouders is vaak moeilijk. De beste tijd hiervoor is aan het begin van de avond. Uitleg over de rol van de ambassadeur en de doelstelling van het project is daarbij van groot belang. Daarna is er meestal sprake van grote medewerking en wordt de interventie vanuit het project ook gewaardeerd.

Als de ambassadeurs van Rijn IJssel en ROC A12 geen contact hebben kunnen krijgen (3 telefonische interventies op verschillende tijden en brief en/of e-mail), wordt de leerling gemeld bij de ambassadeur van Team VSV.

De tabel op de volgende bladzijde geeft het beeld van het aantal interventies per school.

Analyse van de gegevens levert op:

- Het totaal aantal interventies is 1039.
- Het aantal leerlingen met 1 of meer interventies bedraagt 463. Dit is 23,6% van het totaal aantal aangemelde leerlingen.
- In ruim 55% bestond uit contact uit 1 interventie. Op de onderste regel van de kolom zijn de percentages vermeld van het aantal interventies t.o.v. het totaal.
- Het aantal interventies per school t.o.v. het aantal aangemelde leerlingen laat grote verschillen zien. Aangezien de mate van interventies meerdere oorzaken kan hebben, kunnen hieraan dan ook geen conclusies worden verbonden.

Toelichting bij de volgende tabel

In de eerste kolommen staan de naam van de school en het aantal aangemelde leerlingen. In kolom 3 staat het totaal aantal interventies van die school. In de kolommen daar achter staat het aantal leerlingen in een kolom met het aantal interventies per leerling. Staat in een kolom onder 3 het getal 5, dan betekent dit er 3 interventies bij 5 leerlingen hebben plaatsgevonden.

Interventies 2010		Aantal interventies																	
School		totaal	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Montessori College Arnhem	47	15	6	1					1										
t Venster	188	99	16	6	5	2	4	1	2	1									
Maarten van Rossem	108	84	10	2	2	3	2	1	2			1		1					
Olympus College	73	39	25	1	1	1	1												
Het Westeraam	148	117	28	13	5	2			2	2		1							
Lorentz Lyceum	52	21	5		2		2												
Probus	0	0																	
Wethouder Bronkhorstschool	26	25	1	1	1		1	1		1									
Candea College Saturnus 1	0	0																	
Candea College Saturnus 3	91	22	3	3	1		2												
Symbion	30	10	10																
Arentheem College Middachtensingel	76	32	7	4	1			1		1									
Arentheem College Titus Brandsma	92	36	10	3	2	1	2												
Leerpark Presikhaaf pro	0	0																	
Leerpark Presikhaaf vmbo	115	113	9	5	3	3	2	1	1	2	2							1	
De Radar Arnhem	75	103	22	11	5	2	3	2			1								
De Radar Oosterbeek	64	80	39	6	4	3	1												
Over Betuwe College Huissen	185	52	9	3	1	2	2		1		1								
Over Betuwe College Elst	46	19	4	3							1								
Over Betuwe College Bemmelen	98	9	7	1															
Hendrik Pierson College	156	62	25	6		2	2		1										
Scholengemeenschap Mariendaal	0	0																	
Groenhorst College vmbo	86	26	4	3		2				1									
Dorenweerd College	43	8	2	3															
Het Rhedens	160	67	21	6		1	1	1	1					1					
Totaal	1959	1039	263	81	33	24	25	8	11	8	5	2	0	2	0	0	0	0	1
% van totaal		100	56,8	17,5	7,1	5,2	5,4	1,7	2,4	1,7	1,1	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2

2.4. De vervolgstap naar categorieën

De vervolgstappen zijn voor diverse categorieën apart in beeld gebracht en voor de conclusie (paragraaf 2.5) zijn de percentages in één schema gezet.

De categorieën zijn:

- Alle leerlingen
- Man-vrouw
- Risicoleerling
- Lwoo-indicatie
- Kwalificatieplichtig

Alle leerlingen

Gekozen vervolgstap	Aantal 2010	%
Opleiding ROC/AOC	1619	82,6
Opleiding VO	217	11,1
Werk/werkzoekend	45	2,3
Anders	77	4,0
Onbekend	1	0,1
Totaal	1959	100,0

Onderstaande categorieën worden vergeleken met bovenstaande groep "Alle leerlingen".

Man-vrouw

Gekozen vervolgstap	man	%	vrouw	%
Opleiding ROC/AOC	837	80,1	782	85,6
Opleiding VO	120	11,5	97	10,6
Werk/werkzoekend	31	3,0	14	1,5
Anders	56	5,4	21	2,3
Onbekend	1	0,1	0	0
Totaal	1045	100,0	914	100,0

Vrouwen kiezen meer dan mannen voor doorstuderen op een ROC/AOC. De groepen "werk/werkzoekenden" en "anders" zijn relatief lager bij vrouwen dan bij mannen. Anders is daarentegen hoger bij vrouwen.

Risico-leerling

VO-contactpersonen hebben de mogelijkheid om in het excelbestand aan te geven voor welke leerlingen zij de overstap risicovol achten. Daarbij konden zij kiezen uit de volgende opties:

- VO-school heeft twijfels bij de gemaakte keus
- Leerling heeft nog geen keus gemaakt

Bij 79 van de 1959 aangemelde leerlingen is aangegeven dat de overstap risicovol wordt geacht. Dit is 4% van het totale bestand. Dit percentage ligt de afgelopen projectjaren steeds rond de 4%.

Gekozen vervolgstap	risicoleerling	%
Opleiding ROC/AOC	70	88,6
Opleiding VO	9	11,4
Werk/werkzoekend	0	0,0
Anders	0	0,0
Onbekend	0	0,0
Totaal	79	100,0

Deze groep leerlingen kiest meer voor een opleiding bij een ROC/AOC. De ambassadeurs hebben al vroeg in het project extra aandacht besteed aan deze groep. 54 van de 79 leerlingen (bijna 70% tegen 23,6% van de totale groep) zijn opgenomen in het interventieoverzicht van de ambassadeurs.

LWOO-indicatie

Van 382 leerlingen is aangegeven dat zij beschikken over een lwoo-indicatie.

Gekozen vervolgstap	Lwoo-indicatie	%
Opleiding ROC/AOC	357	93,5
Opleiding VO	11	2,9
Werk/werkzoekend	2	0,5
Anders	11	2,9
Onbekend	1	0,3
Totaal	382	100,0

Op een klein percentage *Opleiding VO* na kiest deze groep voor doorstuderen op een ROC/AOC.

Kwalificatieplichtig

Als peildatum is gekozen 1 september 2010. Leerlingen die op dat moment 18 jaar of ouder waren, vallen niet meer onder de kwalificatieplicht. 1759 leerlingen waren op dat moment kwalificatieplichtig, 200 leerlingen niet meer.

Gekozen vervolgstap	Kwalificatie-plichtig 1 september 2010	%
Opleiding ROC/AOC	1487	84,5
Opleiding VO	209	11,9
Werk/werkzoekend	12	0,7
Anders	50	2,8
Onbekend	1	0,1
Totaal	1759	100,0

Gekozen vervolgstap	Niet-kwalificatie-plichtig 1 september 2010	%
Opleiding ROC/AOC	132	66,0
Opleiding VO	8	4,0
Werk/werkzoekend	33	16,5
Anders	27	13,5
Onbekend	0	0,0
Totaal	200	100,0

De overstap van niet-kwalificatieplichtige leerlingen wijkt zeer sterk af van het totaalbeeld en van het beeld van de kwalificatieplichtigen. Maar 70% van de niet-kwalificatieplichtige leerlingen studeert door en dan vooral op het mbo. Tot de niet-kwalificatieplichtigen behoren veel praktijkschoolleerlingen.

2.5. Conclusie

In onderstaande tabel zijn de bovengenoemde categorieën in één schema gezet.

Overstap	Overstap 2009	Overstap alle leerlingen 2010	man	vrouw	Risico-leerling	Lwoo-indicatie	Kwalificatieplichtig	Niet- kwalificatieplichtig
ROC/AOC	80,2	82,6	80,1	85,6	88,6	93,5	84,5	66,0
VO	14,5	11,1	11,5	10,6	11,4	2,9	11,9	4,0
Werk/werk- zoekend	2,4	2,3	3,0	1,5	0,0	0,5	0,7	16,5
Anders	2,3	4,0	5,4	2,3	0,0	2,9	2,8	13,5
onbekend	0,5	0,1	0,1	0	0,0	0,3	0,1	0,0
Geen werk/geen opleiding	0,2							

In het beeld van de overstap is een lichte verschuiving zichtbaar naar meer doorstuderen op het ROC/AOC en minder op het VO. Dit geldt zeker voor de vrouwelijke deelnemers, leerlingen aangemeld met een risicovolle overstap, met een lwoo-indicatie en de groep kwalificatieplichtigen als geheel.

Er is geen relatie tussen leerlingen met een lwoo-indicatie en met de aanduiding "risicovolle overstap".

Leerlingen die op 1 september 2010 niet meer kwalificatieplichtig waren, vertonen een ander beeld van de overstap dan de overige groepen. De in deze groep opgenomen leerlingen van het praktijkonderwijs behoeven niet te voldoen aan de kwalificatieplicht, de overige leerlingen in principe wel. Dit is een risicovolle groep met betrekking tot het behalen van een startkwalificatie.

3. Evaluatie

Algemeen

Het is de zesde keer dat het project Sluitende Keten in deze vorm en omvang in de regio Arnhem is uitgevoerd. Het project is gegroeid van een ontwikkelproject naar een uitvoeringsproject.

Hieronder een opsomming van onderwerpen die een rol hebben gespeeld in het projectjaar 2010. Verbeterpunten en aanbevelingen volgen in hoofdstuk 4.

Projectplan

Voor het projectplan 2010 is de opzet gebruikt van de Cadence methodiek. Bij de te leveren diensten en producten (deliverables) zijn toegevoegd afspraken tussen de ambassadeurs en instructies voor de administratieve medewerkers die het project ondersteunen. Met name in het projectjaar 2009 was dit een aandachtspunt. De doorgevoerde scheiding tussen werkzaamheden van de ambassadeurs Rijn IJssel en ROC A12 en de administratieve ondersteuning was ook noodzakelijk om binnen de gestelde begroting het project te kunnen uitvoeren. De beide ambassadeurs van Rijn IJssel en ROC A12 zijn er in geslaagd om binnen de gestelde begroting en met voldoende administratieve ondersteuning de werkzaamheden te verrichten. Van belang daarbij is dat de ambassadeurs de laatste twee weken van de grote vakantie van VO-scholen beschikbaar zijn voor het project. Alle leden van het project zijn verder tevreden over de onderlinge samenwerking.

Database

In de database zijn enkele kleine aanpassingen aangebracht om fouten bij invoer te verminderen en om de database toegankelijker te maken voor de VO-contactpersonen. Binnen het Gelderse project, om alle projecten zoals de Sluitende Keten binnen de provincie Gelderland op elkaar af te stemmen, is regelmatig overleg geweest om gebruik te maken van het programma Intergrip. Intergrip is de opvolger van onze database van de Sluitende Keten. Binnen Intergrip vindt een continue match plaats tussen aangemelde leerlingen van het VO en de aangesloten scholen voor MBO. Dit programma bespaart dus veel administratieve werkzaamheden. Bureau de Indruk, bouwer van Intergrip, heeft in overleg met de ambassadeurs van de Sluitende Keten als pilot een match laten plaatsvinden tussen de aangemelde leerlingen binnen de Sluitende Keten en enkele grote MBO-scholen in onze omgeving (ROC A12, Rijn IJssel, Helicon Opleidingen, Groenhorst College en ROC Aventus). Deze match leverde zeker tijdswinst op.

Deelname VO-scholen

Ook dit jaar hebben veel VO-scholen meegewerkt aan de uitvoering van het project. Wel zijn er grote verschillen in de zorgvuldigheid en volledigheid waarmee de leerlinggegevens zijn aangeleverd. Dit was bij een aantal scholen onvoldoende. Door persoonlijke contacten is dit voor een groot deel rechtgezet.

Late aanmelding

Geconstateerd is dat door het steeds later aanmelden van een grote groep leerlingen, met name na de zomervakantie, een groep ontstaat met een grotere kans op uitval. De problemen ontstaan doordat de intakeprocedure op het MBO tijd in beslag neemt en deze procedure niet voor aanvang van het schooljaar is afgerond. Bij afwijzing tot een

opleiding zijn deze leerlingen teleurgesteld en hebben tijd nodig om zich aan te melden bij een nieuwe opleiding.

Niet-kwalificatieplichtige leerlingen

Er is sprake van een grote groep leerlingen die gezien de leeftijd niet kwalificatieplichtig is bij de overgang VO-MBO (ook als we de praktijkschoolleerlingen buiten beschouwing laten) en die de vervolgstap naar het MBO niet maken. Indien zij de arbeidsmarkt betreden doen zij dit dus zonder startkwalificatie met alle gevolgen van doen.

Zorgplicht mbo

Kwalificatieplichtige leerlingen die ingeschreven staan bij een MBO en voortijdig de opleiding verlaten (ook voor 1 oktober) vallen onder de zorgplicht van het mbo. Zij kunnen niet uitgeschreven worden (voor hun 18^e jaar) zonder ingeschreven te zijn voor een nieuwe opleiding. Niet in alle gevallen wordt conform het bovenstaande gehandeld op het MBO.

Evaluatie projectdoelen

De volgende doelen zijn gesteld:

1. Het beperken van voortijdig schooluitval: voorkomen dat jongeren ongezien en onbedoeld uit het onderwijs verdwijnen.
2. Het ondersteunen van de overstappers die een steuntje in de rug nodig hebben.

De ambassadeurs hebben meer tijd kunnen besteden aan het ondersteunen van de jongeren bij de overstap. Het effect van deze ondersteuning is dat, hoewel moeilijk kwantificeerbaar, leerlingen een betere keuze voor een vervolgopleiding hebben kunnen maken. De ambassadeurs zijn er in geslaagd de overstap van alle leerlingen te controleren en te monitoren. Het doel dat jongeren bij de overstap niet ongezien mogen verdwijnen, wordt hiermee volledig gerealiseerd.

Resultaatafspraken

De volgende resultaatafspraken zijn gemaakt:

1. *Registreren van alle overstappers vmbo, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs eind leerjaar 4 (of het laatste jaar van de opleiding) met hun vervolgopleiding.*

Scholen hebben door het invullen van een excelbestand de benodigde gegevens aangeleverd. Deze gegevens zijn ingelezen in een database. De overstap van de leerlingen is gecontroleerd in de periode half juni tot begin december.

2. *Aanbrengen of laten aanbrengen van verbeteringen in zowel het gebruikte excelformat als de database, waardoor de controle en de rapportage verbeterd worden.*

Er zijn enkele kleine wijzigingen aangebracht o.a. om de toegankelijkheid van de database voor de VO-contactpersonen te vergroten. In het kader van de pilot heeft het

bureau de Indruk de match verzorgd met enkele mbo-scholen. Dit is tot tevredenheid verlopen.

3. *Stimuleren dat er sprake is van een 100% bezetting van de LRA-scholen behorende tot de RMC-regio.*

De 100% bezetting is niet gehaald. Alle scholen die geen gegevens hebben ingeleverd, zijn meerdere malen benaderd om de gegevens alsnog aan te leveren.

4. *Begeleiden en extra monitoren van risicovolle overstappers.*

De ambassadeurs van Rijn IJssel en A12 hebben zich als eerste geconcentreerd op deze groep leerlingen. Opvallend is daarbij dat in deze groep alle leerlingen doorstuderen op een mbo of school voor vo.

5. *Melden van leerlingen die niet voldoen aan de leer- of kwalificatieplicht bij leerplichtzaken.*

Team VSV heeft deze groep leerlingen bij de betreffende leerplichtambtenaar gemeld. Helaas is van de gevraagde terugkoppeling en de noodzakelijke snelheid van handelen niet altijd sprake.

6. *In kaart brengen van de ondernomen interventies door de ambassadeurs.*

In de database zijn de ondernomen interventies vastgelegd. In het volgende projectjaar zal in ieder geval een onderscheid worden gemaakt tussen een poging tot telefonisch contact en een daadwerkelijk telefoongesprek..

7. *Rapporteren aan de regiegroep in december 2010.*

De rapportage is in januari 2011 aangeboden aan de programmamanager LRA en aan de coördinator RMC. Het vastgestelde rapport wordt ook verzonden aan de scholen. In de begeleidende brief naar VO-contactpersonen en de schooldirecties wordt aangegeven dat zij bij de ambassadeur van Team VSV het excelbestand met de overstap van leerlingen van de eigen school kunnen opvragen.

8. *Een overzicht van alle deelnemende scholen met namen van contactpersonen VO en namen schoolleiders.*

Dit overzicht is opgesteld en geactualiseerd.

9. *Een instructie betreffende de controle van de overstap voor administratieve medewerkers aan het project.*

De ambassadeurs van de mbo's hebben een instructie opgesteld.

10. *Een instructie betreffende de controle van de overstap voor de bij het project betrokken ambassadeurs.*

Ambassadeurs hebben de onderlinge afspraken over de volgorde van werken en de werkverdeling op schrift gesteld.

11. *Een lijst van contactpersonen van andere mbo's die grote groepen leerlinggegevens voor het project controleren.*

Er is een overzichtlijst van te benaderen contactpersonen van de mbo's waar veel leerlingen zich inschrijven. Het contact met de contactpersonen op de mbo's is prettig verlopen.

12. *Een instructie voor de contactpersonen mbo ten dienste van controle van leerlinggegevens.*

Er zijn geen instructies geschreven. Veel leerlingen zijn via de match gecontroleerd. Instructies bleken niet nodig te zijn.

4. Verbeterpunten en aanbevelingen

De projectgroep adviseert de opzet van het project op hoofdlijnen te handhaven. De volgende punten verdienen aandacht.

1. **Aanmelden van VO-leerlingen voor 1 april**

Leerlingen die zich te laat aanmelden op een vervolgschool komen in de problemen met een grotere kans op uitval. Deze problemen ontstaan doordat mbo's een zorgvuldige intake toepassen. Deze intake kost tijd. Leerlingen die worden afgewezen moeten vaak een nieuwe opleiding zoeken en dit kost opnieuw tijd. Daardoor kan het voorkomen dat leerlingen pas kunnen deelnemen nadat de opleiding al feitelijk is gestart. Het niet geplaatst kunnen worden omdat de opleiding vol is zorgt ook voor demotivatie. Bovengenoemde problemen ondervinden zeker leerlingen die zich na de zomervakantie aanmelden.

De projectgroep geeft de volgende aanbeveling aan de LRA:

Stimuleer VO-scholen dat zij zorgen dat leerlingen zich voor 1 april hebben ingeschreven voor een vervolgopleiding. Ondersteun hen daarbij en voorkom dat leerlingen zich op meerdere mbo's aanmelden.

2. **Zorgplicht VO-scholen**

In het kader van de zorgplicht moeten de VO-scholen registreren naar welke opleidingen de leerlingen uitstromen en hen daarbij begeleiden. Zij hebben hierin een eigen verantwoordelijkheid, ook als de leerlingen zijn aangemeld voor de Sluitende Keten. Een intensieve samenwerking tussen de VO-contactpersonen en de ambassadeurs komt het controleren van de overstap ten goede.

Wijs de VO-scholen op een pro-actieve rol in relatie tot de Sluitende Keten.

3. **Database Intergrip**

De huidige database functioneert goed, echter door het gebruik van Intergrip kan de administratieve last aanzienlijk verminderd worden. Dit aandeel van de projectbegroting kan dan worden benut voor de licentie voor Intergrip. Gebruik van Intergrip geeft ook de VO-school up-to-date informatie over de stand van zaken van de overstap van de leerlingen, verhoogt de betrokkenheid en verschaft een middel om ook de eigen taak te eenvoudiger te realiseren.

De projectgroep beveelt aan om het gebruik van Intergrip mogelijk te maken. Dit kan gepaard gaan met een noodzakelijk verhoging van het budget.

4. **Zorgplicht ROC/AOC**

Er zijn leerlingen die voor 1 oktober een reeds gestarte opleiding op het mbo afbreken. Daarbij wordt soms door het mbo gehandeld alsof de student geen student was van het betreffende mbo. De zorg voor plaatsing op een andere school is minimaal tot nihil.

Wijs scholen voor mbo op de zorgplicht voor eenmaal ingeschreven leerlingen.

5. *Uitvoering project*

Voor een goede uitvoering van het project is het noodzakelijk dat ambassadeurs en de administratieve ondersteuning ook ingezet kunnen worden in de laatste twee weken van de schoolvakantie van het VO.

Arnhem, januari 2011

Namens de projectgroep Sluitende Keten in de overstap van vo naar mbo

Kees van Breukelen
Projectleider